

Na struju...

Ako se dobro sjećam, ranih devedesetih bila je 'Mužika na struju'. Nezgodno vrijeme, osobito ako se u obzir uzme autor tog naslova i ono što mu danas pripisuju raznorazni zabranitelji. No, nećemo ni o povijesti ni o politici - naslovi uvodnika su mi najčešće inspirirani popularnom kulturom, a danas je pak sve na struju ili će to malo-pomalo uskoro biti: prijevoz, grijanje itd.

Zapravo, ako želimo biti tehnički precizni, ni grijanje ni auti ni autobusi ni trajekti ne rade ni ne idu na 'struju', već na električnu energiju. A, ako želimo biti još precizniji, grijanje je u mnogim europskim zemljama još daleko od toga da bude električno, iako su trendovi takvi da dizalice topline zauzimaju sve veći udio na tržištu izvora topline sustava grijanja. Naravno, plin se ne predaje i sigurno će još desetljećima grijati naše domove, ponajviše zahvaljujući činjenici da su u infrastrukturu za njegov transport i distribuciju u proteklom godinama uložena, a i dalje se ulažu i ulagat će se ne baš mala sredstva. Konačno, da se neke stvari ne mogu promijeniti preko noći (ili preko koljena, svedjedno) najbolji su dokaz nedavne odluke iz Nizozemske i Njemačke da kućanstva koja su do sada koristila plinske kotlove kao izvore topline u slučaju rekonstrukcije sustava grijanja više nisu u obvezi zamijeniti ih nekim drugim, neuglačnim rješenjem. Odluka o plinu kao energentu za grijanje sada ponajviše ovisi o tome koliko će, s obzirom na očekivanu cijenu u budućnosti i sva moguća opterećenja na tu cijenu, njegova primjena biti isplativa. Tome još treba dodati i ograničenja primjene plina koja proizlaze i još će više proizlaziti iz propisa iz područja graditeljstva koji za cilj imaju ostvariti zgrade u potpunosti bez emisija.

U svakom slučaju, grijanje 'na struju', tj. uz primjenu dizalice topline već danas pruža brojne prednosti, ne samo ekološke. Primjerice, oni koji takvo rješenje koriste u obiteljskoj kući mogu ostvariti i 100%-tnu energetska neovisnost ako na svojem krovu imaju sunčanu elektranu. Ona tada proizvodi električnu energiju koja dijelom

služi za pogon dizalice topline, a dijelom za pokrivanje potreba ostalih kućanskih uređaja i opreme, dok se viškovi, ako ih ima, mogu pohraniti u baterijski spremnik (koji su već godinama u mnogim zemljama uobičajeni i u kućanstvima). Dakako, dizalicom topline se, osim potreba za grijanjem po zimi, mogu pokrivati i potrebe za hlađenjem ljeti.

Svidalo se to nekome ili ne, i auti su sve više 'na struju'. Kažu da su s prvim pogođenim tankerima u Hormuškome tjesnacu narudžbe električnih auta i na našem tržištu doslovno eksplodirale i da se isporuka naručenog vozila mogla očekivati tek za par mjeseci. Naravno, daleko smo još od Norveške i notorni Golfovi dvojke dizelaši još će se godinama kotrljati po našim cestama (i zimi činiti zrak u mnogim mjestima nepodnošljivim, ali to je neka druga priča). Bez obzira na to, trendovi su ohrabrujući. Iskreno, svi koji žive u obiteljskoj kući, a osobito oni koji imaju sunčanu elektranu na njezinom krovu, ne bi mnogo trebali dvojiti oko toga nabaviti električni auto ili ne. Već su u velikoj prednosti i oni koji imaju parkirno mjesto u garaži i do njega mogu povući 'svoju struju'. Mi ostali, koji parkiramo tek nakon što 20 minuta kružimo po kvartu tražeći mjesto, ipak ćemo još nekoliko godina pričekati da infrastruktura za punjenje vozila bude bitno razvijenija nego što je danas.

Kada je pak o električnim autobusima riječ, mnogi javni gradski prijevoznici i kod nas su prepoznali njihove prednosti, osobito danas u vrijeme skupog i sve skupljeg dizela. Ono što pri tome dodatno veseli je da se i mnogi gradovi koji do sada nisu imali organizirani javni prijevoz odlučuju na njegovo uvođenje.

O svim tim vizijama prometa budućnosti bit će više riječi na našoj ovogodišnjoj Novoj eri prometa, 26. studenoga u Zagrebu. Vidimo se!

Vaš Boris Labudović